Алфавітний покажчик слів

До алфавітного покажчика входять нові слова та вирази з четвертої частини радіокурсу. В дужках зазначено номер відповідного радіоуроку, в якому це слово вживається вперше. Слова, що вже вживалися у попередніх трьох частинах радіокурсу, тут не повторюються. При перекладі багатозначних слів дається лише те значення, в якому слово використано в тексті.

Іменники

Іменники наводяться з означеним артиклем. Форма множини вказується після косої риски (a). У множині іменники всіх трьох родів мають артикль ***die***. Якщо після косої риски стоїть дефіс (-), форма множини і однини іменника співпадає (b). Якщо після косої риски нічого не вказано, іменник не має форми множини (c).

a) *das Schiff /-e* = *das Schiff / die Schiffe*

b *der Maler / –* = *der Maler / die Maler*

c) *die Romantik*

Дієслова

При дієслові вказано лише те керування, яке було використано в тексті (a). Для сильних дієслів дається вказівка на зміну кореневої голосної у 2-й та 3-й особі однини (b, c). Зворотні дієслова наводяться в алфавітному порядку двічі (d). У дієслів, які завжди вживаються як зворотні, зворотний займенник виділено **жирним** шрифтом (e).

a) abbauen + Akk. = abbauen mit Akkusativ: Man baut das Salz ab.

ablenken von + Dat. = ablenken von mit Dativ: Man lenkte vom Krieg ab.

b) treffen / i = du triffst, er trifft

c) überfallen / ä = du überfällst, er überfällt

d) verstecken: sich ~; sich verstecken

e) ***sich*** *wohlfühlen*

У словосполученнях замість повторення вже наведеного слова стоїть знак (a). Іменник може використовуватися і без артикля (b).

a) der Abbau: ~ von Silber = der Abbau von Silber

b) der Handball: ~ spielen = Handball spielen

В ламаних дужках <***ruben***> наводяться слова з вірша Ґете. Власні назви в покажчику наводяться обмежено.

	ab: ~ jetzt (24)	відтепер
der	Abbau: ~ von Silber (15)	видобуток срібла
	abbauen: Salz ~ (19)	(ви) добувати сіль
das	Abenteuer / - (1)	пригода
	abfahren / ä (20)	від'їжджати
der	Abfall / Abfälle (22)	відходи
das	Abi = das Abitur (6)	атестат зрілості
	ablenken von + Dat. (8)	відволікати від...
	achten + Akk. (7)	поважати
	ahoi: Schiff ~ ! (12)	Гей на кораблі! (вітання на морі)
der	Akkusativ / -e (1)	акузатив
die	Alchimie (18)	алхімія
der	Alchimist / -en (18)	алхімік
die	Altbauwohnung / -en (14)	квартира в старому будинку
das	Alter: in meinem ~ (6)	в моєму віці
	Amerika (1)	Америка
	anbauen + Akk. (3)	вирощувати
	andere (1)	інші
	anderes: und ~ (19)	та інше
	ändern: sich ~ (14)	змінюватися
	aneinander-: etwas ~ reihen (14)	впритул одне до одного (будувати, ставити)
die	Angst: ~ bekommen (18)	лякатися
	anhaben + Akk.: Handschuhe ~ (9)	бути в рукавичках
	animieren + Akk.: Schauspieler ~ (8)	надихати акторів
	ankommen (3)	прибувати, приїздити
	anmelden + Akk.: ein Patent ~ (18)	зареєструвати патент
	anschen / ie + Akk. (15)	оглядати
der	Apfel / Äpfel (3)	яблуко
	arbeitslos (6)	безробітний
die	Arbeitslosigkeit (8)	безробіття
der	Arbeitsplatz / -plätze (11)	робоче місце
	ärgern + Akk.: jemanden ~ (24)	докучати кому-небудь, дратувати кого-небудь
	arm (4)	бідний
	auffressen / i + Akk. (21)	поглинати
die	Aufgabe / -n (20)	завдання
	aufgeben / i-: (12) eine Praxis ~ (16)	відмовитися від лікарської практики
	aufmachen + Akk.: ein Hotel ~ (2)	відкрити готель
	aufschreiben + Akk. (22)	записати
	aufstellen + Akk. (5)	встановити
das	Auge / -n: etwas mit eigenen Augen sehen (21)	побачити на власні очі
das	Ausland (8)	закордон
	ausnutzen + Akk. (11)	використовувати
	außerdem (9)	крім того

die	Bahn /-en (20)	залізниця
der	Bart / Bärte (23)	борода
der	Bauer / -n (3)	селянин
der	Baum / Bäume (5)	дерево
die	Bedeutung / -en: ~ bekommen (8)	набувати значення
	befehlen / ie + Dat. + Akk. (3)	наказувати
	behandeln: jemanden gut ~ (7)	добре поводитися з ким-небудь
	behaupten (18)	стверджувати
das	Beispiel /-e: zum Beispiel (8)	наприклад
der	Beitrag / Beiträge (13)	внесок
	bekannt (8)	відомий
	benutzen als + Akk. (5)	використовувати як
	bequem (20)	зручний
der	Berg /-e (20)	гора
der	Bergarbeiter / - (15)	гірник, шахтар
	beschäftigen: sich ~ mit + Dat. (18)	займатися чим-небудь
der	Besen / - (20)	помело, мітла
	besiedeln + Akk. (7)	заселяти
	besondere: eine ~ Person (1)	особлива людина (істота)
	besser (7)	краще
	besser ... als (20)	краще, ніж
	bestimmt: eine bestimmte Stelle (25)	певне місце
	beten (17)	молитися
die	Betonplatte / -n (14)	залізобетонна панель
	bewundern + Akk. (18)	захоплюватися
das	Bild / -er (22)	картина
der	Bildhauer/- (10)	скульптор
der	Birnbaum / -bäume (4)	груша (дерево)
die	Birne /-n (4)	груша (плід)
	bis: ich sterbe (21)	поки я не помру
	blühend (10)	квітучий
die	Blüte / -n (25)	квітка, цвіт
der	Boden / Böden (3)	ґрунт
das	Boot / -e (13)	човен
das	Bootshaus / -häuser (13)	приміщення , будиночок для човнів
	Brandenburg (3)	Бранденбург
die	Bratwurst / -würste (22)	смажена сосиска
die	Braunkohle (19)	бурє вугілля
	breit: weit und breit (10)	навколо, скільки сягає око
	brennen + Akk.(9)	пекти, жалити
die	Brennessel / -n (9)	кропива
der	Brennesseltee (9)	настій кропиви
	brillant (1)	блискучий
der	Brocken / - (20)	Броккен
die	Brockenbahn (20)	вузькоколійка на Броккені
die	Bulette / -n (7)	котлета
der	Bund (10)	союз, спілка
das	Bundesland / -länder (2)	федеральна земля
die	Burg / -en (18)	фортеця

die	Chance / -n (6)	шанс
das	Chemieabgas / -e (19)	відпрацьовані гази хімічної промисловості
die	Chemieindustrie / -n (15)	хімічна промисловість
das	Chemiezentrum / -zentren (19)	центр хімічної промисловості
der	copy-shop (6)	копіювальний центр
die	Currywurst / -würste (7)	ковбаса з соусом каррі
	dabei (2)	при цьому
	damit: ADVERB (9)	тут: з ними
	damit: KONJUNKTION (8)	щоб
	darüber (9)	тут: про це
	davon (9)	тут: про це
	dazu (9)	тут: з цього приводу
	demonstrieren (17)	виходити на демонстрацію за...
	diskutieren (17)	дискутувати
	drehen: Filme ~ (8)	знімати фільми
das	Düngemittel / - (19)	добриво
	echt: eine echte Wurst (22)	справжня ковбаса
	eigen: etw. mit eigenen Augen sehen (21)	бачити щось на власні очі
	eigentlich (6)	власне
	einfach: einfacher Mann (24)	простий чоловік
	einige (1)	деякі
	einreiben + Akk. (9)	натирати
	einschlagen / ä + Akk.: auf Eisen ~ (19)	бити (молотом) по залізу
	einschmelzen / i (10)	переплавляти
	einsperren + Akk. (18)	замкнути, посадити під замок
	einsteigen (20)	сідати (в поїзд)
der	Einwanderer/ - (7)	переселенець, іммігрант
das	Eisen (5)	залізо
die	Eisenbahn / -en (15)	залізниця
der	Eisenhut (25)	аконіт
	eisern: Eiserner Hut (25)	«шляпа залізна»
	England (1)	Англія
	entdecken + Akk. (18)	відкрити (секрет)
	enteignen + Akk. (5)	конфіскувати, відняти
die	Entscheidung / -en (2)	рішення
	entstehen: ein Mythos entstand (23)	виник, з'явився міф
	erfinden + Akk. (18)	винаходити
	erinnern an + Akk. (5) sich ~ (16)	нагадувати про згадувати
	erkennen + Akk. (17)	бачити (подібність)
der	Ernst: im ~ (16)	серйозно
das	Erz / -e (25)	руда
das	Etagenklo / -s (14)	туалет на поверсі (на сходовій клітині)

	europäisch (8)	європейський
das	Experiment / -e (26)	експеримент
die	Façon: nach seiner ~ glücklich werden (7)	бути щасливим на свій кшталт
das	Fahrrad / -räder (15)	велосипед
	fällen + Akk.: einen Baum ~ (5)	зрубати дерево
	feiern + Akk. (19)	святкувати
das	Feld / -er (3)	поле
der	Felsen / - (12)	скеля
	fertig sein (2)	закінчити, завершити
die	Filmgesellschaft /-en (8)	кінотовариство
das	Filmstudio / -s (3)	кіностудія
der	Fleck / -en (24)	пляма
	fliegen (23)	літати
	fliehen (18)	тікати
	flüstern (4)	шепотіти
	folgendes (3)	наступне
	fortsetzen + Akk. (15)	продовжувати
der	Freizeitpark / -s (11)	парк розваг
	freuen über + Akk.: sich freuen (16)	радіти
der	Frieden (19)	мир
der	Friedensengel / - (10)	ангел миру
das	Friedensgebet / -e (17)	молитва за мир
	froh (11)	радий
	führen + Akk.: Krieg ~ (22)	вести війну
	funktionieren (13)	працювати, функціонувати
das	Gebäude / - (17)	будинок, будівля
das	Gebiet / -e (21)	регіон
	geboren sein (8)	народитися
	gebrauchen + Akk.: ein Schiff ~ können (12)	корабель може знадобитися
das	Gedicht / -e (4)	вірш
	gefährden + Akk. (22)	бути небезпечним для, наражати на небезпеку
	gefährdet sein (10)	бути в небезпеці, під загрозою
	gefährlich (9)	небезпечний
	gefangen sein (18)	бути в ув'язненні, в полоні
	gegen (11)	проти
das	Gegenteil: im ~ (9)	навпаки
	gehören + Dat. (3)	належати
	geizig (4)	жадібний
	gelingen (8)	вдаватися
	gemütlich (13)	затишний
	gerade (14)	прямий
	geschlossen (19)	зачинений
die	Gesellschaft / -en (7)	товариство
	gesperrt	закритий, перекритий

die	Gesundheit (16)	здоров'я
das	Gift / -e (26)	отрута
	giftig (26)	отруйний
der	<Gipfel (22>	вершина
das	Glas / Gläser (22)	склянка, банка
die	Glaskunst (22)	художнє скло
	glatt (14)	без прикрас (будинок)
der	Glaube (7)	віра
	gleich: ~ aussehen (14)	мати однаковий вигляд
das	Glück: ~ haben (14)	щастити
	Glück: ~ im Unglück (REDEWENDUNG) (18)	Не було б щастя, так нещастя помогло.
	glühen: ein Schwert glüht (19)	меч розжарений
das	Gold (18)	золото
der	Golfplatz / -plätze (11)	майданчик для гри в гольф
das	Grab / Gräber (4)	могила
die	Grammatik (1)	граматика
die	Grenze / -n (19)	кордон
	grün (22)	зелений
	gründen + Akk. (8)	засновувати
	gründlich (20)	ґрунтовний
der	Hafen / Häfen (12)	порт
die	Hafenstadt / -städte (10)	портове місто
	Halt! (24)	Стій!
die	Hand / Hände (19)	рука (кисть)
der	Handball: ~ spielen (13)	грати в гандбол
das	Handelsmonopol / -e (10)	монополія на торгівлю
der	Handschuh / -e (9)	рукавичка
	hängen (10)	висіти
	hart: ein harter Brocken (20)	міцний горішок
	hart: harte Konkurrenz (3)	жорстка конкуренція
die	Hauptperson / -en (25)	головна дійова особа
der	<Hauch> (22)	подих
das	Haus / Häuser (7)	будинок
der	Hausmeister / - (14)	кербуд, керівник будинку
die	Haut (9)	шкіра
die	Heimatstadt /-städte (2)	рідне місто
	heimlich (5)	таємний
	heiraten + Akk. (2)	одружуватися
die	Heizung / -en (14)	опалення
	hellhörig (14)	який пропускає звуки, звукопроникний
der	Herbst (4)	осінь
	herrlich (11)	чудовий
	herstellen + Akk. (18)	виготовляти
das	Herz / -en (22)	серце
der	Hexenplatz / -plätze (20)	відьомське місце
	hierbleiben (6)	залишатися

	hinabsteigen (25)	спускатися вниз
	hinaufgehen (20)	підніматися вгору (пішки)
	hinaussehen / ie (12)	дивитися (на море, в далину)
	hinreisen (6)	їхати куди-небудь
das	Hobby /-s (9)	хобі, захоплення
	hochhalten / ä : ein Schwert ~ (19)	піднімати меч вгору
der	Holländer /- (7)	голландець
der	Hörerbrief / -e (1)	лист читача
der	Hugenotte /-n (7)	гугенот
der	Hut / Hüte: Eiserner ~ (25)	«шляпа залізна»
	ideal (7)	ідеальний
	idyllisch (3)	ідилічний
das	Industrieabgas / -e (15)	відпрацьовані промислові гази
das	Industriegebiet / -e (11)	промисловий район
die	Industriemetropole / -n (15)	центр промисловості
der	Ingenieur / -e (6)	інженер
das	Innere (25)	надра
die	Insel / -n (10)	острів
	investieren in + Akk. (8)	інвестувати, вкладати гроші
	irgendwann (23)	коли-небудь
	irgendwo (2)	де-небудь
das	Jahrhundert / -e (3)	століття, сторіччя
der	Jude /-n (7)	єврей
die	Jugend (6)	молодь
der	Junker / - (5)	юнкер (поміщик в Німеччині)
	kämpfen gegen + Akk.(11)	боротися проти
	kämpfen für + Akk. (11)	боротися за
der	Kaperbrief / -e (12)	грамота на захоплення суден
	kapern + Akk.: ein Schiff ~ (12)	захопити корабель
	kaufen + Akk. (22)	купувати
die .	Kartoffel / -n (3)	картопля
der	Kautschuk (19)	каучук
der	Kilometer / - (19)	кілометр
	kilometerweit (21)	на цілі кілометри
das	Kino / -s (3)	кінотеатр
der	Kirchenchor / -chöre (15)	церковний хор
die	Koboldgeschichte / -n (4)	історія про гномів
	Kolumbien (1)	Колумбія
	kompliziert (20)	складний
	komponieren + Akk. (3)	писати музику
der	Komponist / -en (15)	композитор
die	Konfektionsware / -n (6)	готовий одяг
die	Konkurrenz (3)	конкуренція, змагання
	konkurrieren (6)	конкурувати
	kontrollieren + Akk. (8)	контролювати
der	Konzern / -e (8)	концерн

die	Kopie / - n (10)	копія
der	Kopierladen/ -läden (6)	копіювальний магазинчик (центр)
die	Krankheit/ -en (26)	хвороба
die	Kräuter (9)	зілля, трави
die	Kräuterhexe / -n (9)	знахарка
der	Kreidefelsen / - (10)	крейдяна скеля
die	Kultur / -en (7)	культура
	kümmern: sich ~ um + Akk. (14)	піклуватися, дбати
die	Kunst / Künste (3)	мистецтво
	künstlich: künstliche Augen (22)	штучні очі
	kurz: Machen Sie es ~ ! (1)	Коротше!
	kurz: ~ vor seinem Tod (4)	незадовго до смерті, перед смертю
	küssen (8)	цілувати
die	Kutsche / -n (24)	карета
das	Land / Länder (3)	федеральна земля
das	Land	країна
der	Landesfürst / -fürsten (22)	земельний князь
die	Landschaft / -en (21)	ландшафт, пейзаж
	lang: lange Strände (11)	довгі пляжі
	langsam (10)	повільно
	lassen / ä: legen ~ + Akk. (5)	звеліти покласти
	laufen (13)	бігати
	lebendig (26)	живий
	legen (19)	класти
	leicht: Sie sagen das so ~ ! (21)	Ви так легко це кажете!
	leiten + Akk.: einen Kirchenchor ~ (15)	керувати церковним хором
	letzte: ~ Ruhe (22)	вічний спокій
	lieber (9)	краще
	liebevoll (9)	любовно
	liegenlassen (19)	залишати лежати
die	Literatur (3)	література
die	Lokomotive / -n (15)	локомотив
	lösen + Akk.: ein Problem ~ (1)	вирішувати проблему
die	Lücke / -n (14)	вільне місце (між будинками)
die	Lust: ~ haben (25)	мати бажання
	mächtig (12)	могутній, владний
das	Mädchen / - (4)	дівчинка
der	Maler / - (22)	художник
	manchmal (14)	іноді, інколи
die	Marktlücke /-n (6)	ніша в ринку
die	Marktwirtschaft (6)	ринкова економіка
die	Maschine / -n (15)	машина
die	Maurerlehre / -n (6)	навчання на муляра
	Mecklenburg (10)	Мекленбург
die	Meinung /-en: frei die ~ sagen (6)	вільно висловлювати свою думку
die	Menge / -n (22)	кількість

die	Miete /-n (14)	квартирна плата
der	Mitgliedsbeitrag / -beiträge (13)	членський внесок
	mitbringen (16)	принести, привезти з собою
	mitmachen (12)	брати участь
das	Mittelalter (19)	середньовіччя
	möglich:	найрізноманітніші машини
	alle ~ en Maschinen (15)	
der	Mond (21)	місяць
die	Mondlandschaft / -en (21)	місячний ландшафт
die	Montagehalle / -n (11)	монтажний цех, складальний цех
der	Müll (14)	сміття
	multikulturell (7)	мультикультурний
der	Mythos / Mythen (23)	міф
	nachmalen + Akk. (24)	підмальовувати
die	Nachricht / -en (12)	повідомлення, новина, звістка
	nachsehen / ie + Akk. (23)	подивитися
	nämlich (2)	тут: справа в тому
das	Naturparadies /-e (10)	райський куточок природи
das	Naturschutzgebiet / -e (10)	заповідник
die	Nazis = Nationalsozialisten (8)	нацисти (націонал-соціалісти)
die	Neubauwohnung / -en (14)	квартира в новобудові
das	Neue Testament (24)	Новий Заповіт
	niemals (12)	ніколи
	normal (1)	нормальний
der	Norden (3)	північ
	nötig sein (8)	бути необхідним
	nutzen + Akk. (8)	використовувати
	nützen + Akk.:	скористатися з нагоди, скористатися
	eine Chance ~ (12)	шансом
	ob (2)	чи (сполучник підрядності)
das	Obst (19)	фрукти
	obwohl (6)	хоча, хоч
die	Ofenheizung / -en (14)	пічне опалення
	öfter (13)	частіше
	ökonomisch (3)	економічний
	organisieren (13)	організувати
die	Orgel / -n (15)	орган (музичний інструмент)
	Ostdeutschland (19)	Східна Німеччина
	östlich (2)	тут: на схід від
der	Papst / Päpste (24)	Папа Римський
das	Patent / -e (18)	патент
	Pech! (18)	Не пощастило!
die	Pflanze / -n (10)	рослина
	pflanzen + Akk. (5)	садити (рослини)
die	Pflugschar / -en (19)	лемех плуга, орало
die	Phantasie / -n (17)	фантазія
die	Pille / -n (16)	пілюля, таблетка

das	Plastik (19)	пластмаса
die	Platte / -n (14)	панель
der	Plattenbau / -bauten (14)	панельний будинок
der	Politiker / - (5)	політик
	politisch (3)	політичний
das	Porzellan (18)	порцеляна
die	Porzellanmanufaktur /-en (18)	порцелянова мануфактура
der	Privatbesitz (3)	приватна власність
	pro: ~ Woche (13)	на тиждень
	produzieren + Akk. (3)	виготовляти
	profitieren von + Dat. (3)	мати вигоду від
der	Propagandafilm / -e (8)	пропагандистський фільм
der	Protestant / -en (7)	протестант
die	Puppe / -n (22)	лялька
der	Rabe / -n (23)	крук, гайворон
das	Radio/ -s (14)	радіо
	radioaktiv (22)	радіоактивний
die	Reaktion / -en (1)	реакція
das	Recht / -e (17)	право
der	Regen: bei Regen (9)	у дощ
	reich (12)	багатий
die	Reichsregierung / -en (8)	імперський уряд
	reihen: etwas aneinander ~ (14)	ставити одне поряд з одним
die	Reise / -n (25)	подорож
der	Reisebegleiter /- (2)	супутник (у подорожі)
	reisen (2)	подорожувати
	renovieren + Akk. (11)	ремонтувати
	restaurieren + Akk. (7)	реставрувати
das	Rheuma (9)	ревматизм
	riechen: + Akk. (15)	відчувати запах чого-небудь
	~ nach + Dat. (16)	пахнути чим-небудь
der	Riesenaschenbecher / - (5)	велетенська попільничка
	riesig (11)	велетенський
der	Ring / -e (5)	обруч, кільце
die	Rolle / -n: ~ spielen (25)	відігравати роль
der	Roman / -e (25)	роман
die	Romantik (25)	доба (епоха) романтизму
	romantisch (20)	романтичний
	rot (23)	рудий
die	Rücksicht: ohne ~ auf (21)	не зважаючи на
	rudern (13)	веслувати
der	Ruderverein / -e (13)	веслувальний клуб
	<ruhen (22) >	спочивати
	russisch (5)	російський
das	Salz (19)	сіль
der	Sand: auf ~ gebaut (3)	збудований на піску
	sandig (3)	піщаний
	sanft: sanfter Tourismus (11)	делікатний туризм

der	Schatten / - (22)	тінь
der	Schauspieler (8)	актор
	schenken + Dat. + Akk. (4)	дарувати
der	Schiffsbau (10)	кораблебудування
	schlagen / ä : auf Eisen ~ (19)	бити (молотом) по залізу
	schlecht: Luft ist ~ (15)	повітря погане
	schlecht: schlechte Nachricht (12)	погана звістка
	schlechte Seiten haben (6)	мати погані сторони
das	Schloß / Schlösser (3)	палац, замок
der	Schmied / -e (19)	коваль
der	Schmuck (22)	прикраса
die	Schneiderinnenlehre / -n (6)	навчання на кравчиню
	schützen: sich schützen (18)	переховуватися, рятуватися
	schweben (10)	ширяти
	Schweden(12)	Швеція
der	Schwefel (16)	сірка
das	Schwert / -er (19)	меч
das	Schwimmbad / -bäder (13)	плавальний басейн
der	See / -n (10)	озеро
der	Seeräuber / - (10)	морський розбійник, пірат
die	Seite/ -n : gute ~ haben (6)	мати добрі сторони
	selten (10)	рідко
	sich (Akk.) beschäftigen mit + Dat. (18)	займатися чим-небудь
	sich (Dat.) vorstellen (14)	уявляти собі
	sich (Akk.) ändern (14)	змінюватися
	sich (Akk.) erinnern an + Akk. (16)	згадувати, пам'ятати
	sich (Dat.) etwas suchen (15)	шукати собі що-небудь
	sich (Akk.) freuen über + Akk. (16)	радіти
	sich (Akk.) informieren (16)	збирати інформацію, довідуватися
	sich (Akk.) kümmern um + Akk. (14)	турбуватися, дбати про
	sich (Akk.) schützen (18)	переховуватися, рятуватися
	sich (Akk.) treffen / i (16)	зустрічатися
	sich (Akk.) verstecken (24)	ховатися, переховуватися
	sich (Akk.) wohlfühlen (14)	добре почуватися
	sicher sein (12)	тут: мати гарантію безпеки
die	Sicherheit: in ~ sein (24)	бути в безпеці
das	Silber (15)	срібло
	sinnvoll: etwas Sinnvolles (22)	щось корисне
die	Situation / -en (3)	ситуація
die	Skulptur / -en (10)	скульптура
	so ... wie (20)	такий...як
der	Sohn / Söhne (4)	син
	solch-: solche Frauen (9)	такі жінки
der	Soldat / -en (5)	солдат
	sonntags (22)	в неділю

	sorgenfrei (3)	безтурботний
der	Sozialismus (5)	соціалізм
der	Spaziergang / -gänge (17)	прогулянка
der	Spekulant / -en (11)	спекулянт
der	Sport (13)	спорт
	sportlich (13)	спортивний
der	Sprachkurs / -e (1)	мовний курс
das	Städtchen / - (15)	містечко
die	Stahlfabrik / -en (3)	сталеливарний завод
der	Stamm / Stämme (5)	стовбур
der	Stein / -e (23)	камінь
die	Stelle / -n : an der richtigen ~ (5)	на тому місці (де треба)
	bestimmte ~ (25)	певне місце
	steigen: auf einen Berg ~ (19)	підніматися на гору
	sterben / i (4)	помирати
	still (8)	тихий
	stinken: es stinkt (19)	смердить
das	Stockwerk / -e (14)	поверх
	stolz auf + Akk. (13)	гордий з чого-небудь
	stop! (1)	Стоп!
der	Strand / Strände (11)	пляж
der	Strom (13)	струм
das	Studio / -s (8)	студія
der	Stummfilm /-e (8)	німий фільм
der	Sturm / Stürme (5)	буря, шторм
	suchen: sich etwas ~ (15)	шукати собі щось
	täglich (6)	щоденно, щодня
	Tausende (10)	тисячі
	tanzen (20)	танцювати
	technisch: ein technisches Problem (1)	технічна проблема
	teilnehmen / i an + Dat. (13)	брати участь
der	Teufel /- (24)	чорт, диявол
	Pfui ~ (16) <вигук>	Тьху, чорт!
die	Therapie / -n (16)	терапія
	tief: ~ unten (23)	глибоко внизу
das	Tintenfaß / -fässer (24)	чорнильниця
der	Tisch / -e (23)	стіл
die	Tochter / Töchter (15)	дочка
der	Tod (22):	смерть
	bis zu seinem ~ (15)	до самої смерті
	tödlich (26)	смертельний
	tolerant (7)	толерантний, терпимий
die	Toleranz (7)	толерантність, терпимість
der	Ton / Töne (8)	звук
der	Tonfilm /-e (8)	звуковий фільм
der	Tourismus (10)	туризм
der	Tourist / -en (7)	турист
die	Tradition / -en (15)	традиція

	trainieren (13)	тренуватися
das	Training (13)	тренування
der	Traum / Träume (7)	мрія
das	Traumleben (3)	життя, про яке можна лише мріяти
die	Traumwelt / -en (3)	світ мрій
das	Treffen / - (17)	зустріч
	treffen / i: sich treffen (16)	зустрічатися, збиратися
	eine Entscheidung ~ (2)	прийняти рішення
	etwas / jn . ~ + Akk. (24)	зустріти кого-небудь
	treiben: Sport ~ (13)	займатися спортом
	trockenlegen + Akk. : Land ~ (3)	осушувати землі
der	Überfall / Überfälle (24)	напад
	überfallen / ä + Akk. (24)	нападати
	übernachten (7)	ночувати
	überragen: Häuser ~ (17)	височіти над будинками
	übersetzen + Akk. (24)	перекладати
die	Übersetzung / -en (24)	переклад
die	Umwelt (16)	довкілля
das	Umweltproblem / -e (16)	екологічна проблема
der	Umweltschutzpreis /-e (11)	премія за захист довкілля
der	Umwelttest /-s (16)	екологічні показники
das	Unglück (18)	нещастя, лихо, біда
die	Universität / -en (17)	університет
	unten (23)	внизу
der	Unterhaltungsfilm / -e (8)	розважальний фільм
	unterscheiden + Akk. (15)	розрізняти
das	Uran (22)	уран
	verbieten + Akk. (5)	забороняти
	verbrennen + Akk. (9)	спалювати
	verdünnen + Akk. (26)	розводити, розбавляти
der	Verein / -e (13)	клуб, товариство, об'єднання
	verfolgen (18)	переслідувати
	vergiftet (19)	отруєний
	verrückt (20)	схиблений
	verschmutzt (16)	забруднений
	versorgen + Akk.	забезпечувати
	verstecken: sich ~ + Akk. (24)	ховатися, переховуватися
	vertreiben + Akk. (24)	проганяти
der	Vogel /Vögel (10)	птах, пташка
der	Volleyball (13)	волейбол
	vorbeikommen (4)	проходити (повз щось)
	vorlesen / ie + Dat. + Akk. (1)	читати вголос
	vorstellen: sich + Dat. ~ (14)	уявляти собі
der	Vorteil /-e (22)	перевага

	wachsen / ä (4)	рости
der	Waggon / -s (15)	вагон
	wahrscheinlich (16)	мабуть, напевне
die	Wand / Wände (24)	стіна
	wandern	мандрувати
die	Wanderung / -en (13)	мандрівка, похід
der	Wanderweg /-e (22)	туристська стежка
der	Weisheitszahn / -zähne (17)	зуб мудрості
	weitererzählen (12)	розповідати далі
	weiterreisen (10)	їхати далі
	weitersehen / ie (6)	подивитися, що буде далі
die	Wende (6)	поворот, перелом (події 1990 року)
	wenn (21)	якщо, якди
	wenn (4)	коли
	werfen: etwas nach jemandem ~ (24)	кидати щось у когось
die	Werftindustrie / -n (10)	кораблебудування, верфі
die	Werft / -en (10)	верф
das	Werk /-e (21)	завод
der	Wettbewerb /-e (13)	змагання, конкуренція
das	Wetter: Schönes ~ heute! (9)	Гарна сьогодні погода!
	wichtig (1)	важливий
	willkommen sein (2)	бути бажаним
	windig (14)	вітряний
der	<Wipfel (22)>	верхівка
	wirken (9)	діяти
die	Wirkung / -en (9)	дія, вплив
	wohin (14)	куди
	wohlfühlen: sich (Akk.) ~ (14)	добре почуватися
die	Wohnanlage / -n (14)	житловий комплекс
die	Zeit / -en: zu DDR-Zeiten (3)	за часів НДР
die	Zeitschrift/ -en (16)	журнал
	zersplittert (22)	роздроблений
	zerstören + Akk. (21)	руйнувати
das	Ziel / -e (18)	мета
die	Zukunft: Beruf mit ~ (6) in Zukunft (10)	перспективна професія в майбутньому, надалі
die	Zukunftschance / -n (3)	шанси на майбутнє, перспективи
	zurückgehen (6)	іти назад
	zurückkehren (23)	повертатися
	zurückkommen (6)	повертатися
	zusammensitzen (13)	посидіти разом
	zwar: und ~ (18)	тут: причому, та
der	Zweig /-e (4)	гілка
der	Zwerg / -e (23)	гном, карлик
	zwingen: jemanden zu etwas ~ (12)	змусити кого-небудь до чого-небудь

Список дієслів у 3-х основних формах: інфінітив – претеритум – партицип II

В цьому списку наводяться три основні форми всіх дієслів, які вживалися в четвертій частині радіокурсу: інфінітив, претеритум і партицип II. Спочатку подано дієслова в інфінітиві, потім претеритум і партицип II, навіть якщо ці форми не згадувалися в уроках.
При зворотних дієсловах в дужках наводиться зворотний займенник. Частина цих дієслів може вживатися і без зворотного займенника. Якщо дієслово без нього не вживається, зворотний займенник ***sich*** виділяється **жирним** шрифтом.

Форма партицип II використовується для утворення часової форми перфект. Більшість дієслів утворює перфект з допомогою дієслова *haben*. На це в списку спеціально не вказується. Якщо перфект утворюється з *sein*, то після партиципа II в ламаних дужках стоїть <*sein*> *gekommen* <*sein*>

Дієслова подано в такій формі:

kommen – ***kam*** – ***gekommen <sein>***

Це означає:

kommen	:	інфінітив
kam	:	претеритум (1 і 3 особа однини)
gekommen <sein>	:	партицип II. <*sein*> означає, що перфект цього дієслова утворюється з допомогою дієслова sein. Якщо такої вказівки немає, то перфект утворюється з допомогою дієслова *haben*.

Infinitif	Präteritum	Partizip II
abfahren	– fuhr ab	– abgefahren (20) <sein>
abbauen	– baute ab	– ababgebaut (19)
ablenken	– lenkte ab	– abgelenkt (8)
achten	– achtete	– geachtet (7)
ändern (sich ~)	– änderte	– geändert (14)
anbauen	– baute an	– angebaut (3)
anhaben	– hatte an	– angehabt (9)
animieren	– animierte	– animiert (8)
ankommen	– kam an	– angekommen (3) <sein>
anmelden	– meldete an	– angemeldet (18)
ansehen	– sah an	– angesehen (15)
ärgern	– ärgerte	– geärgert (24)
auffressen	– fraß auf	– aufgefressen (21)
aufgeben	– gab auf	– aufgegeben (12)
aufmachen	– machte auf	– aufgemacht (2)
aufschreiben	– schrieb auf	– aufgeschrieben (22)
aufstellen	– stellte auf	– aufgestellt (5)
ausnutzen	– nutzte aus	– ausgenutzt (11)
befehlen	– befahl	– befohlen (3)
behandeln	– behandelte	– behandelt (7)
behaupten	– behauptete	– behauptet (18)
benutzen	– benutzte	– benutzt (5)
beschäftigen (sich ~)	– beschäftigte	– beschäftigt (18)
besiedeln	– besiedelte	– besiedelt (7)
beten	– betete	– gebetet (17)
bewundern	– bewunderte	– bewundert (18)
brennen	– brannte	– gebrannt (9)
demonstrieren	– demonstrierte	– demonstriert (17)
diskutieren	– diskutierte	– diskutiert (17)
drehen	– drehte	– gedreht (8)
einreiben	– rieb ein	– eingerieben (9)
einschlagen	– schlug ein	– eingeschlagen (19)
einschmelzen	– schmolz ein	– eingeschmolzen (10)
einsperren	– sperrte ein	– eingesperrt (18)
einsteigen	– stieg ein	– eingestiegen (20) <sein>
enteignen	– enteignete	– enteignet (5)
entstehen	– entstanden	– tstanden (23) <sein>
erfinden	– erfand	– erfunden (18)
erinnern (sich ~)	– erinnerte	– erinnert (5)
erkennen	– erkannte	– erkannt (17)
fällen	– fällte	– gefällt (5)
feiern	– feierte	– gefeiert (19)
fliegen	– flog	– geflogen (23) <sein>
fliehen	– floh	– geflohen (18) <sein>

flüstern – flüsterte – geflüstert (4)
fortsetzen – setzte fort – fortgesetzt (15)
freuen (sich ~) – freute – gefreut (16)
führen – führte – geführt (22)
funktionieren – funktionierte – funktioniert (13)

gebrauchen – gebrauchte – gebraucht (12)
gefährden – gefährdete – gefährdet (22)
gehören – gehörte – gehört (3)
gelingen – gelang – gelungen (8) <sein>
glühen – glühte – geglüht (19)
gründen – gründete – gegründet (8)

hängen – hing – gehangen (10)
heiraten – heiratete – geheiratet (2)
herstellen – stellte her – hergestellt (18)
hierbleiben – blieb hier – hiergeblieben (6) <sein>
hinabsteigen – stieg hinab – hinabgestiegen (25) <sein>
hinaufgehen – ging hinauf – hinaufgegangen (25) <sein>
hinaussehen – sah hinaus – hinausgesehen (12)
hinreisen – reiste hin – hingereist (6) <sein>
hochhalten – hielt hoch – hochgehalten (19)

informieren (sich ~) – informierte – informiert (16)
investieren – investierte – investiert (8)

kämpfen – kämpfte – gekämpft (11)
kapern – kaperte – gekapert (12)
kaufen – kaufte – gekauft (22)
komponieren – komponierte – komponiert (3)
konkurrieren – konkurrierte – konkurriert (6)
kontrollieren – kontrollierte – kontrolliert (8)
kümmern (sich ~) – kümmerte – gekümmert (14)
küssen – küßte – geküßt (8)

lassen – ließ – gelassen (5)
laufen – lief – gelaufen (13) <sein>
legen – legte – gelegt (19)
leiten – leitete – geleitet (15)
liegenlassen – ließ liegen – liegen gelassen (19)
lösen – löste – gelöst (1)

mitbringen – brachte – mitmitgebracht (16)
mitmachen – machte mit – mitgemacht (12)

nachmalen – malte nach – nachgemalt (24)
nachsehen – sah nach – nachgesehen (23)
nutzen – nutzte – genutzt (8)

organisieren – organisierte – organisiert (13)

pflanzen	– pflanzte	– gepflanzt (5)
produzieren	– produzierte	– produziert (3)
profitieren	– profitierte	– profitiert (3)
reisen	– reiste	– gereist (2) <sein>
renovieren	– renovierte	– renoviert (11)
restaurieren	– restaurierte	– restauriert (7)
riechen	– roch	– gerochen (19)
rudern	– ruderte	– gerudert (13)
schenken	– schenkte	– geschenkt (4)
schlagen	– schlug	– geschlagen (19)
schützen (sich ~)	– schützte	– geschützt (18)
schweben	– schwebte	– geschwebt (10)
sterben	– starb	– gestorben (4) <sein>
stinken	– stank	– gestunken (19)
suchen (sich ~)	– suchte	– gesucht (15)
tanzen	– tanzte	– getanzt (20)
teilnehmen	– nahm teil	– teilgenommen (13)
trainieren	– trainierte	– trainiert (13)
treffen (sich ~)	– traf	– getroffen (2,16)
treiben	– trieb	– getrieben (13)
trockenlegen	– legte trocken	– trockengelegt (3)
überfallen	– überfiel	– überfallen (24)
übernachten	– übernachtete	– übernachtet (7)
überragen	– überragte	– überragt (17)
übersetzen	– übersetzte	– übersetzt (24)
unterscheiden	– unterschied	– unterschieden (15)
verbieten	– verbot	– verboten (5)
verbrennen	– verbrannte	– verbrannt (9)
verdünnen	– verdünnte	– verdünnt (26)
verfolgen	– verfolgte	– verfolgt (18)
versorgen	– versorgte	– versorgt (3)
verstecken (sich ~)	– versteckte	– versteckt (24)
vertreiben	– vertrieb	– vertrieben (24)
vorbeikommen	– kam vorbei	– vorbeigekommen (4) <sein>
vorlesen	– las vor	– vorgelesen (1)
vorstellen (sich ~)	– stellte vor	– vorgestellt (14)
wachsen	– wuchs	– gewachsen (4) <sein>
wandern	– wanderte	– gewandert (19) <sein>
weitererzählen	– erzählte weiter	– weitererzählt (12)
werfen	– warf	– geworfen (24)
wirken	– wirkte	– gewirkt (9)
wohlfühlen (sich ~)	– fühlte sich wohl	– wohlgefühlt (14)

zerstören	– zerstörte	– zerstört (21)
zurückgehen	– ging zurück	– zurückgegangen (6) <sein>
zurückkehren	– kehrte zurück	– zurückgekehrt (23) <sein>
zusammensitzen	– saß zusammen	– zusammengesessen (13)
zwingen	– zwang	– gezwungen (12)

Примітки та список джерел

S. 28f. Lektion 5: «Das Gedicht wurde verboten»
Точну інформацію до цієї правдивої історії можна знайти в оповіданні Friedrich Christian Delius: «Die Birnen von Ribbeck», Rowohlt Verlag 1992.

S. 32f. Lektion 6: «Nach der Wende»
Ці інтерв'ю базуються на справжніх інтерв'ю, значно скорочених і адаптованих у мовному відношенні. Interview mit Karl nach Vera Gaserow «Unter 20». Aus: *Die Zeit* 14.8.1992; Interview mit Marion nach Wolfram Runkel «Die Kinder der Wende». Aus : *Zeit-Magazin*, 8.5.1992; Interview mit «Mann um die 40» nach Herlinde Koelbl «Selbst ist der Mann», aus *Merian Brandenburg*, 1990, S. 64; Interview mit «Frau um die 40» nach *Sozialreport* 1992 und *taz*, 18.6.1993: серед безробітних протягом тривалого часу 64% складають жінки!

S. 36 Lektion 7: «Eine multikulturelle Gesellschaft»
У 1750 році Фрідріх Великий надрукував свої вислови, у тому числі й той, який цитує Андреас:
«Треба бути терпимими до релігій... Бо тут кожен має бути блажен на свій кшталт.»
Сьогодні його цитують так:
Jeder soll nach seiner Facon glücklich werden.»
«Кожен має бути щасливим на свій кшталт.»

S. 54 Lektion 12: «Klaus Störtebeker»
Згадки про Клауса Штьортебекера живуть ще й зараз, особливо в Північній Німеччині. У Вердені, невеличкому містечку в Нижній Саксонії, політики ще й сьогодні щороку роздають хліб і оселедці – так, як це ніби-то робив Штьортебекер. Він вважав себе другом бідняків і борцем проти багатих купців, які вели на морях жваву торгівлю і мали великий політичний вплив. І на Рюґені, місці народження Штьортебекера, з 1993 року на згадку про нього проводяться фестивалі.

S. 57f. Lektion 13: «Ein Ruderverein»
Урок базується на статті Dörte Treichel «Unser Ruderverein». Aus: *Juma - das Jugendmagazin* 4/1992.

S. 77f. Lektion 18: «Porzellan – das weiße Gold»
Ідея базується на статті Roland Mischke «Meissen – zu viele Scherben, zu wenig Glück». In: *Merian-Sachsen* (1990)

S.81f. Lektion 19: «Sachsen-Anhalt...»

Акція «Перекуємо мечі на орала» відбулася 24 вересня 1983 року у Віттенберґу перед церквою Лютера. Інформацію взято з Reinhard Henkys: «Stadt der ersten Stunde». Aus: Merian: *Sachsen-Anhalt* (1990)

S. 85 Lektion 20: »Der Brocken ist ein Deutscher»
J.W. von Goethe «Faust» Erster Teil, Walpurgisnacht, V. 4016-4019. Цитується за виданням Chr. Wegner Verlag, Hamburg 1963
H.Heine «Reisebilder. Die Harzreise» Цитується за виданням Insel Verlag, Band II (1968)

S. 93 Lektion 22: «Thüringen: Das grüne Herz»
J.W. von Goethe «Wanderers Nachtlied». Цитується за виданням Echtermeyer «Deutsche Gedichte» August Bagel Verlag, Düsseldorf (1962)

S. 101 Lektion 24: «Luther auf der Wartburg»
Ідея базується на статті Tilman Spengler «Wartburg – ein deutsches Hoch». Aus: *GEO-SPECIAL: DDR*, Gruner +Jahr, Hamburg (1990)